

ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ

Радянський народ трудиться з великим піднесенням, прагнувши відповісти новими успіхами на заклик партії ударно працювати у визначальному році п'ятирічки. Приймаються додаткові зобов'язання, зустрічні плани. Своєю вагомою часткою у всенародну скарбницю вносять і вчені, зокрема, нашого колективу.

Нещодавно на засіданні вченої ради університету обговорено лист Мінвузу СРСР «Про заходи вищих і середніх учбових закладів у зв'язку із Зверненням Центрального Комітету КПРС до партії, до радянського народу» і рішення Колегії Мінвузу з цього ж питання.

Вчена рада університету ухвалила: схвалити рішення і заходи, які викладені у листі Мінвузу СРСР і рішенні Колегії Мінвузу УРСР у відповідь на Звернення ЦК КПРС до партії, до радянського народу.

У відповідь на Звернення Центрального Комітету КПРС до партії, до радянського народу, використовуючи рекомендації Мінвузу СРСР і УРСР затвердити додаткові заходи до прийнятих раніш соціалістичних зобов'язань колективу Одеського держуніверситету на 1974 рік — визначальний рік п'ятирічки:

— з метою подальшого поліпшення системи контролю і

підвищення рівня самостійної роботи студентів удосконалювати форми проведення поточної атестації;

— створити при учбовій частині групу перспективного планування і аналізу учбового процесу на кафедрах, факультетах, в університеті;

— провести роботу по сполученню «Консула-253» з навчальними машинами у трьох аудиторіях технічних заборів контролю і навчання. Забезпечити не менше 30 кафедр двома машинами «ОДУ-8В»;

— колективні кафедри наукового комунізму узагальнити і підготувати методичний посібник з проблем комуністичного виховання студентської молоді;

— продовжити роботу по удосконаленню організації і проведення громадсько-політичної практики студентів і діяльності факультету громадських професій;

— підготувати трьох майстрів і кандидатів у майстри спорту, 839 спортсменів-розрядників, 750 значків ГПО.

Рекомендувати всім кафедрам університету в порядку обміну досвідом, ознайомитися з соціалістичними зобов'язаннями колективу кафедри технології неорганічних речовин Харківського політехнічного інституту ім. В. І. Леніна.

Офіційна інформація

НА ЧЕРГОВОМУ ЗАСІДАННІ РЕКТОРАТУ

Дуже важливі питання у житті університету розглядалися на засіданні ректорату 10 березня. Про хід виконання заходів по реалізації рішень XXIV з'їзду КПРС доповів ректор університету, член-кореспондент АН УРСР професор О. В. Богатський. Він проаналізував роботу всіх ланок колективу, відзначив необхідність працювати з більшою віддачею, посилити ідеологічну роботу, дисципліну, поліпшити стиль керівництва, більше уваги приділити учбовому процесу.

Про підготовку до проведення Червоного суботника говорив секретар парткому університету Л. Х. Калуст'ян. На засіданні затверджено план підготовки до суботника.

Наближається найвідповідальніша пора у житті вузу — розподіл випускників. Члени ректорату й запрошені на засідання обговорили питання про розподіл, з якого доповів начальник відділу кадрів С. Й. Сергійчик.

Обговорено також питання про атестації. Доповів з нього завідувач кафедри педагогіки доцент І. І. Кобиляцький.

Прийнято рішення: на атестаціях оцінки не ставити. Знання студентів будуть оцінюватися так: «атестовано» та «не атестовано».

Ще раз підкреслювалося, що слід удосконалювати форми проведення атестації, не допускаючи проведення її як іспиту.

Обговорені також інші питання. Прийнято відповідні рішення.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПORA ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 10 (1146)

15 БЕРЕЗНЯ 1974 р.

Ціна 2 коп.

У січні цього року ми повідомляли про збори активу, на яких напередодні зимової сесії обговорювалися питання підготовки до головного іспиту. Тоді особливо підкреслювалося, що головне завдання вузу — дати країні спеціалістів високої кваліфікації, спроможних вирішувати питання, що ставить життя, на сучасному рівні, спеціалістів, які відповідатимуть високим вимогам, які пред'являє держава, виправдують довіру народу й партії.

І от сесія позаду, ми маємо можливість підбити підсумки, оцінити роботу, проведену протягом минулого семестру, напередодні сесії, зробити висновки щодо виконання рішень, накреслених на засіданні вченої ради 4 вересня минулого року і зборах активу у січні.

Питання про підсумки зимової сесії і завдання на другий семестр було головним на відкритих партійних зборах, які відбулися минулої середи. Доповідь на зборах зробив проректор з учбової роботи професор Д. І. ПОЛІЩУК. Він підкреслив, що, втілюючи у життя рішення XXIV з'їзду КПРС, колектив впровадив ряд заходів, спрямованих на удосконалення змісту учбової роботи, домагаючись її відповідності вимогам соціального та науково-технічного прогресу.

культетів. 74,6 процента комуністів склали іспити на «добре» і «відмінно».

Утримався на високому рівні успішності історичний факультет. Помітно підвищилася успішність на мехматі. Навіть не змінилася у фізиків. Але рівень успішності на мехматі та фізфаці ще занадто низький.

Професорсько-викладацький склад багато зробив у галузі навчання й виховання студентів. За результатами зимової сесії ректорат і партком відзначили роботу кращих професорів і викладачів університету. Це — доцент А. І. Грень, асистент І. С. Волошанський (хімфак); професори М. Ю. Раковський, П. Й. Каришківський, доцент В. М. Немченко (істфак); доцент М. В. Домбровська, старший викладач Л. М. Карлов, асистент Г. І. Белова

РОЗПОВІДАЄ

ДЕЛЕГАТ

XXII З'їЗДУ

ЛКСМУ

Велика відповідальність: бути представником міста-героя

Комсорт геолого-географічного факультету Ленінський студент Володимир Кадурін був делегатом XXII з'їзду ЛКСМУ України. Нещодавно кореспондент «ЗНК» зустрівся з ним і попросив відповісти на декілька питань.

— Володю, це перший твій комсомольський з'їзд. З якими думками, почуттями ти їхав на цей найвищий форум комсомолії республіки?

— Вірно, на з'їзді комсомолу я вперше. І що саме знаменне для мене, це те, що XXII з'їзд ЛКСМУ відбувся в рік мого 22-ліття. Приємно, чи не так? Що ж до думок... Звичайно, трохи хвилювався — адже це відповідально: бути представником багатотисячної комсомолії міста-героя. Думав про те, щоб запам'ятати добре все, про що йтиме мова на з'їзді, щоб потім розповісти у себе, в університеті. А коли мене обрали до президії з'їзду, то спочатку трішки розгубився...

— Звичайно ж, на з'їзді у тебе відбулося зустріч, знайомства.

— Так, так. Назву лише декілька імен... Попереду мене, в президії сидів відомий наш спортсмен Валерій Борзов. Розмовляв з першим секретарем ЦК ВЛКСМ Євгеном Тяжелниковим. Він же й на згадку підписав мій мандат. Запам'ятався зустріч нас, делегатів, з відомим кінорежисером Марком Донським. Це той, який поставив фільми «Серце матері», «Надія». І ще багато, багато інших знайомих, друзів.

— Здається, Володю, в Києві ти був вперше? Як враження?

— Так, вперше. Якоюсь не випадком мені раніше бувати в цьому чудовому місті. Чим сподобався? Якщо одним словом — масштабами. Простори площі, широкі вулиці, високі будинки... І, звичайно ж, красень Хрещатик... А втім, мабуть, кращим був би Київ... на березі моря.

Вів інтерв'ю Б. АРКАДЬЄВ.

НАРЕШТІ, ПІДСУМКИ

Із загальноуніверситетських партійних зборів

Як можна оцінити результати зимової сесії? Вони доводять, як відзначив доповідач, що тенденція зростання успішності у головному зберігається. Хоча саме у зимову сесію ми маємо деяке зниження успішності по денному навчанню порівняно з минулим роком. Відповідно — 90,3 проценти проти 91,9 минулорічної сесії.

Успішність на вечірньому і заочному навчанні підвищилася: на вечірньому — на 2,2 процента, на заочному — на 1,6.

Зниження успішності має місце на філологічному (на 5,2 проценти), юридичному (4,5), біологічному (3,7), геолого-географічному (2,9), хімічному (2,4) факультетах і на факультеті РГФ — на 0,4 проценти.

В чому справа? Здається, є дві причини: по-перше, минулого року різко зросла успішність завдяки введенню атестації, але факультет

не змогли утримати своїх позицій і наслідків атестації, яка дозволяє забезпечити регулярну самостійну роботу студентів. Друга причина — недостатня робота факультетів на підготовчому відділенні, адже результати тих, хто вступив до університету після підготовчого відділення гірші, ніж у тих, хто зарахований за конкурсом. Можна навести приклади: на філологічному факультеті успішність тих, що прийшли з підготовчого відділення, нижча на 2,9 проценти, ніж середня по факультету, на механіко-математичному на 13,4 проценти, на фізичному — на 13, геофаці на 7 процентів.

З суспільних наук успішність вища за університетську. На денному навчанні — 97—100 процентів, на вечірньому — 93—97 процентів, на заочному — 90—100 процентів. 100-процентна успішність серед студентів-комуністів всіх, за винятком юридичного, фа-

(Продовження на 2-й стор.)

Читайте у номері:

- КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ БЕРЕ ДОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ — 1 стор.
- КОМУНІСТИ ОБГОВОРЮЮТЬ ПІДСУМКИ ЗИМОВОЇ СЕСІЇ — 1—2—3 стор.
- «ЗІРКА» — НОВИЙ ВІДДІЛ У

- ДО 30-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ ОДЕСИ — 3 стор.
- ПРАКТИКА У ШКОЛІ. СПОРТИВНІ НОВИНИ — ЗМАГАННЯ ГРАЦІЇ
- ЛІКАР РАДИТЬ. ОКАТИЙ СПОДІВАЄТЬСЯ — 4 стор.

НАРЕШТІ, ПІДСУМКИ

Із загальноуніверситетських партійних зборів

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

роблять істотний внесок у виконання п'ятирічного плану народного господарства, розвитку нашого університету. Колектив пишеться кращими студентами, іменними стипендіатами В. Іваницею, В. Кадуріним, О. Писаревою, С. Скороходом, І. Боц, В. Красицьким, П. Музиченком, Н. Пештіміджан, О. Філімоновим, відмінниками навчання Л. Ковальчук, П. Сторожук, О. Мокашевською, Л. Московчук та багатьма іншими.

Успішно впроваджується на факультетах комплекс заходів по удосконаленню учбового процесу. Мається на увазі система консультативно-тренажної роботи з використанням навчальних машин і системи атестації, УДР, ГПП тощо. Вони мають удосконалюватися стосовно до кожного факультету. З тим, щоб ця робота підвищила загальний рівень учбової роботи, сприяла підвищенню якості підготовки спеціалістів.

Доповідач відзначає, що, незважаючи на ці позитивні підсумки, ще не усунуто недоліки, про які йшла мова у вересні минулого року. Перш за все, слід сказати, про роботу учбової частини. Проведено чимало у галузі удосконалення учбових планів, підвищення якості дипломних і курсових робіт, по впровадженню УДР та ГПП. Однак, не завжди учбова частина достатньо контролювала роботу окремих кафедр, методичних комісій факультетів. Дуже рідко за ініціативою учбової частини проводяться заходи, спрямовані на подальше удосконалення учбового процесу. Є й інші недоліки у роботі учбової частини. Таким чином, удосконалення стилю роботи цієї важливої ланки залишається одним із найголовніших завдань.

Серйозні недоліки є у роботі факультетів. Без будь-яких поважних причин значно знизилась успішність у хіміків. У них останнє місце в університеті — 82,9 процента. Значно знизилась успішність у студентів філфаку та на інших факультетах.

Слід відмітити, що значна відстань між досягнутими раніше успіхами могла б не мати місця при відповідній організаційній роботі факультетів і при більш широкому втіленню тренажно-консультативної системи. Нечіткість у роботі деканатів призводить до високого проценту відрахування.

Як відомо, головною ланкою у роботі закладу є кафедри. Від їх роботи залежать успіхи у роботі всього вузу. Якби всі кафедри працювали добре, то загалом університет також успішно виконував би свої функції. На вчєній раді 4 вересня минулого року різко критикували кафедру філософії за факти зневажливого ставлення до норм дисципліни, в результаті чого частина важливих курсів передовірялась погодинникам. Слід відмітити, що цей не-

долік кафедрою усувається, хоч ще і не повністю, не так, як вимагається від опорної ідеологічної кафедри.

Деякі зрушення накреслились у роботі кафедри педагогіки. Зокрема, працює комісія з педагогіки вищої школи.

Не все гаразд у роботі кафедри нової і новітньої історії. Згуртування колективу кафедри проходить повільно. Наше завдання — посилити роботу кафедр, домогтися чіткого й інтенсивного виконання всієї роботи кафедр. Треба посилити взаємодіювання, ширше практикувати відкриті лекції, не зневажати документацією.

Не всі кафедри ведуть облік виконаної роботи — не ведуться відомості виконання робочих планів. Деякі кафедри навіть не затверджують робочі плани, вважаючи, що цього не слід робити.

Необхідно приділяти серйозну увагу стану трудової дисципліни. На жаль, у нас ще трапляються спізнєння викладачів і зрив занять. Так, з 8 жовтня 1973 року по 10 лютого ц. р. зафіксовано учбовою частиною 9 спізнєнь і 5 зривів занять. Спізнєння від 7 до 22 хвилин: доценти В. В. Шапоренко, Ф. В. Макордей, М. Г. Соколянський, викладачі й старші викладачі Г. Ю. Касім, О. Ф. Погорелов, Ф. В. Танасюк, професор В. М. Костюк й інші. Зірвали заняття викладачі Л. М. Сенечкіна, О. Д. Воробйова, Е. С. Друтейко, доцент В. Т. Ружейников.

З великими порушеннями розпочався учбовий семестр. У групах, де були проведені перевірки, виявилось до 40 процентів відсутніх студентів у перший день занять (III курс фізфаку). При цьому старости не відмітили II осіб. Тому те, що за нашими даними у I семестрі пропущено 66.000 годин занять (3,6 процента), не відповідає дійсності. Необхідно цю цифру в меншій мірі подвоїти.

Деканам факультетів, громадським організаціям, комітету комсомолу й комсомольським бюро треба провести таку роботу, щоб повністю усунути пропуски занять без поважних причин. При цьому, мабуть, крім заходів переконання треба вживати до деяких несумлінних студентів також заходи примусу.

Підсумки сесії показують, що крім 398 (9,7 процента) студентів, які мають академзаборгованість, ще 244 (5,9 процента) мають всі задовільні оцінки, без трійок вчатьс я 2124 студенти (51,5 процента).

Цікаво ці проценти порівняти з минулорічними. У минулому році на всі трійки склали 4,6 процента, навчались без трійок — 52,6 процента студентів. Доводиться констатувати помітне погіршення якості підготовки.

Зменшилась також кількість студентів, які навчаються без трійок на факультетах: РГФ, фі-

лологічному, біологічному, хімічному і геолого-географічному.

Перевірка проведення атестації показала, що на деяких факультетах цьому питанню надається велика увага. Питання атестації розглядалися на засіданнях партійних бюро факультетів, комсомольських бюро курсів й факультетів, на кафедрах, комсомольських і партійних зборах. Виявлялися недоліки у проведенні атестації, подавалися критичні студенти, які не з'явилися на атестацію і одержали незадовільні оцінки.

Разом з цим маємо чимало недоліків. На вечірньому відділенні строк проведення атестації встановлено з 22 по 27 жовтня 1973 р. Зважаючи на оцінки, що виставлені в журналі, атестація була проведена з деяких дисциплін на місяць пізніше.

З багатьох дисциплін на III курсі вечірнього навчання оцінок по атестації не виставлено (з філософії, математичного аналізу й інших дисциплін).

Такі недоліки й упущення по проведенню атестації студентів мають місце на механіко-математичному, геолого-географічному й інших факультетах.

По закінченню літньої екзаменаційної сесії в університеті були боржники: на денному навчанні — 303, вечірньому — 457, заочному — 720.

Незадовільних оцінок було понад 3000. Ліквідація академзаборгованості на більшості факультетів проходила неорганізовано й була закінчена тільки перед початком зимової сесії. Це — грубе порушення вимог Мінвузу СРСР. А вже спеціальним наказом передбачається, що студенти, які одержали у весняну сесію не більше двох незадовільних оцінок, можуть з дозволу ректора переводитися на наступний курс із зобов'язанням ліквідації академзаборгованості у перший місяць наступного за сесією семестра.

Затримка ліквідації академзаборгованості виникає через недостатню індивідуальну роботу з боржниками, кафедр, деканатів, комсомольських та партійних організацій.

Доповідач аналізує роботу викладачів, викриває недоліки й серйозні порушення у виконанні учбового навантаження, говорить про недоліки в організації читання лекцій, підвищення кваліфікації викладачів, у роботі із студентами-іноземцями.

На засіданні вченої ради університету 4 вересня минулого року накреслено основні завдання, що стоять перед університетом у галузі учбової роботи. Аналізу виконання завдань у першому семестрі й тому, що належить ще зробити у другому, присвятив Д. І. Поліщук значну частину своєї доповіді.

Головне завдання, відзначив він, — підвищення якості підго-

товки спеціалістів і підвищення успішності, що випливає з цього. Є ще сірі лекції, непереконаливі семінари, лабораторні, які мало чому вчать. Слід підвищити рівень учбової роботи, учбового процесу, особливо на вечірній і заочній формах навчання.

Впровадження в учбову роботу системи УДР слід розуміти, як можливість якісної зміни всього учбового процесу. Розробки кафедр, її досягнення мають одразу ж впроваджуватися в учбовий процес. Хороший тому приклад — вплив наукової роботи кафедри органічної хімії на учбовий процес.

Підвищення ідейного змісту лекцій та інших видів занять — запорука корінного поліпшення марксистсько-ленінського гарту студентів. Вирішальну роль тут мають відіграти кафедри суспільних наук.

Велике значення у підготовці спеціалістів, які гармонійно поєднують глибокі знання, ініціативність і громадську активність, відіграє ГПП, у системі якої зараз працюють всі студенти.

Доповідач підкреслює, що УДР та ГПП мають стати заходами поліпшення учбово-виховної роботи, піднесення її на новий, більш високий рівень.

Продовжуючи аналіз зробленого протягом семестру і визначаючи завдання на другий семестр, Д. І. Поліщук зупиняється на найважливіших питаннях, що поставили перед колективом, чимале місце приділяє роботі кафедри педагогіки, яка зробила у минулому семестрі багато корисного, підготовчого відділення.

Особливу увагу приділив проєктор впровадженню в учбовий процес технічних засобів та ЕОМ, відзначивши, що питома вага машинного часу, що використовується в учбовому процесі, нижча середньої по республіці.

Завдання колективу визначаються вимогами всебічного підвищення рівня учбової роботи у всіх ланках. Вони потребують принципово нового творчого підходу до учбової роботи та її зв'язку з науковою роботою. Їх виконання вимагає напруження всіх сил колективу. Ми повинні ці завдання виконати, в цьому — наша частка у виконанні народногосподарських планів четвертого, визначального року дев'ятого п'ятиріччя.

Так закінчив свою доповідь проєктор, професор Д. І. Поліщук. Він відповів на головні питання, які поставила зимова сесія перед колективом. Вони турбують сьогодні всіх. Тому обговорення були жвавими і цікавими.

На зборах виступили комуністи.

Завідуючий кафедрою наукового комунізму доцент Д. М. Шербаків у своєму виступі підкреслив, що у підготовці висококваліфікованих спеціалістів велику роль відіграє марксистсько-ленінське виховання студентської молоді. Виступаючий детально зупинився на роботі кафедр суспільних наук по формуванню у сту-

дентів марксистсько-ленінського світогляду, непримиренності до будь-яких проявів буржуазної ідеології.

На необхідність поліпшення роботи методологічних семінарів, більш широкого залучення до їх роботи викладачів кафедр суспільних наук вказав декан юридичного факультету доцент Ю. С. Червоний. Був даний також аналіз навчально-виховної роботи серед студентів. Виступаючий підкреслив, що у виховній роботі важливе значення має система ГПП. На факультеті набуто певного досвіду. Однією з форм проведення ГПП стала правова пропаганда серед населення, серед студентів і школярів міста. Прочитано вже 321 лекцію. Також було вказано на необхідність поліпшення побутових умов студентів, зокрема, харчування їх в ідальні гуртожитку № 4.

Секретар партійного бюро механіко-математичного факультету В. М. Гребьонкін свій виступ присвятив питанню більш широкого впровадження в учбовий процес технічних засобів, зокрема, обчислювальних машин. Сучасні ЕОМ у процесі підготовки студента — завтрашнього спеціаліста народного господарства, підкреслив виступаючий, це — насущна вимога науково-технічної революції.

Колектив історичного факультету за минулий семестр добився значних успіхів — успішність студентів стаціонару складає майже 100 процентів, вказав у своєму виступі заступник декана факультету доцент В. П. Ващенко. Цей успіх — результат поліпшення політико-виховної роботи, введення атестації, системи УДР та ГПП. Виступаючий зупинився на ряді завдань, над вирішенням яких працює зараз колектив факультету.

На своєрідності роботи з першокурсниками, на значенні цієї роботи з метою швидкої і якісної адаптації вчорашніх школярів до вимог вищої школи зупинився професор А. А. Опаловський. Було проаналізовано роботу саме в цьому напрямку кафедр факультету, вказано на необхідність більш активної боротьби з проблемою «трійки».

Голова комісії педагогіки вищої школи, завідувач кафедрою педагогіки, доцент І. І. Кобиляцький в своєму виступі вказав, що важливу роль у підвищенні успішності студентів відіграє атестація. На ряді факультетів було проведено анкетування студентів з метою виявлення найбільш раціональних форм та методів проведення атестації. Виступаючий докладно проаналізував зібраний матеріал, дав ряд методичних порад і рекомендацій.

Ректор університету професор О. В. Богатський відзначив у своєму виступі, що на засіданні вченої ради у вересні минулого року були підбиті підсумки не тільки за минулий навчальний рік, але й за першу половину п'ятиріччя. Колектив творезо оцінив успіхи і відверто вказав на недоліки в учбово-виховному процесі. Пройшло півроку і от зараз ми маємо оцінити, чи поліпшилось становище

КНИГА, ЯКУ ТРЕБА НАПИСАТИ

ЦК КПРС визначає як одне з найбільш актуальних і відповідальних завдань політико-виховної роботи — виховання молоді на досвіді Комуністичної партії, на революційних, бойових і трудових традиціях народу, не втомно розвивати в неї почуття радянського патріотизму, непопулярної братерської дружби народів СРСР і пролетарського інтернаціоналізму, любові до соціалістичної Вітчизни, постійну готовність зі зброєю в руках захищати завоювання Жовтня. Великі й почесні завдання по вихованню в колектива університету безмежної любові до соціалістичної Батьківщини, почуття соціалістичного інтернаціоналізму, люті ненависті до імперіалізму і непримиренності до буржуазної ідеології в будь-яких її проявах, готовності до захисту соціалістичної Вітчизни постають

перед партійною, комсомольською організаціями, кафедрами університету.

Партійним комітетом, ректоратом, партійними і комсомольськими організаціями, кафедрами, особливо суспільних наук, проводиться постійна робота по вихованню радянських студентів в дусі патріотизму, пролетарського інтернаціоналізму, непримиренності до імперіалізму, ворогів соціалізму, прогресу.

Велике значення приділяється ідейній насиченості, марксистсько-ленінській методології лекцій, семінарських занять, проводиться позалеційна політико-виховна робота, організуються вечори дружби між народами, дві окремих країн, студенти яких навчаються в університеті, екскурсії по місяцях революційної бойової і трудової слави міста-героя—Одеси.

Патріотичному й інтернаціональному вихованню студентів сприяє зустріч зі старими більшовиками, учасниками громадянської і Великої Вітчизняної воєн, передовиками і новаторами народного господарства, працівниками науки і мистецтва, з творцями соціалістичного суспільства, з тими, в кого молоді вчиться як жити, як працювати.

Посиленню любові до Батьківщини, чуття єдиної сім'ї народу сприяє обмін делегаціями з рядом вузів РФ СРСР, Латвійської РСР, Грузинської РСР та інших братніх республік.

Позитивно відбивається на посиленні патріотичного й інтернаціонального виховання робота, що проводиться в кімнаті Слави воєнної кафедри.

Приємно, що за останній час активізувалась робота зі студентами з патріотичного вихован-

ня в гуртожитках, зокрема № 5, 4 та інших.

Робота з патріотичного й інтернаціонального виховання проводиться значна. Однак, всі можливості для виховання студентів у дусі любові до Батьківщини, пролетарського інтернаціоналізму, ненависті до класового ворога далеко ще не вичерпані, є ще окремі недоліки.

В проведенні політико-виховної роботи взагалі і патріотичного та інтернаціонального виховання студентів недооцінюється індивідуальна робота з кожним студентом, нерідко відсутня плановість в проведенні важливих заходів, слабо працює військово-патріотична рада, не оновлюється кімната Слави, часто вона перетворюється у звичайну аудиторію, замість того, щоб там проводити заняття з суспільних наук, щоб вона стала вогнищем

роботи по патріотичному вихованню.

Слабо ведеться робота по вихованню молоді на традиціях старшого покоління. А вже серед викладачів нашого університету немало людей, які проявили героїзм на фронті в боротьбі проти німецько-фашистських загарбників, на трудовому фронті і на інших ділянках соціалістичного будівництва.

Назріла необхідність поновити матеріали кімнати Слави, організувати збір матеріалів про активних учасників соціалістичного будівництва, Великої Вітчизняної війни. Про випускників університету пишуть в книгах, журналах, герої ці живуть серед нас, або вже пішли назавжди від нас. А чи знають про них студенти, чи виховуємо на їх житті, відданості країні і Комуністичній партії студентство?

Далеко ні. Виникає потреба, і це під силу, до 30-річчя розгрому фашистської Німеччини під-

сьогодні. Ми робимо висновки, що становище у деяких ланках покращилось, але ж процес поліпшення йде повільно, а у деяких напрямках навіть погіршився. Зниження рівня успішності має нас турбувати. Це наслідок недостатньої роботи протягом семестру, слабкої дисципліни, недосконалої всієї системи тренажу і контролю. Виступаючий підкреслив, що мало ще проявляється ініціативи з кожного питання.

Тривогу викликає і те, що у нас повільно і некаваліковано, а іноді й карикатурно впроваджується система УДР та ГПП.

У нас багато ланок, які викликають тривогу. Це — кафедра фізичного виховання і деякі інші кафедри. Серйозні критичні зауваження викликає робота комсомольської організації.

Є багато питань дисципліни, які слід вирішувати колективно. У нас в корпусах є елементи безладдя, деякі студенти і викладачі ходять у верхньому одязі, головних уборах, а деякі викладачі іноді проходять поруч, не роблячи зауважень, начебто це їм не стосується. Взагалі культура в університеті ще не досягла рівня сучасних підвищених вимог. Тому передчасно вважається, що в роботі досягли багато успіхів, треба критично розглядати сучасний стан справ.

Це не означає, що треба закредити все добре. Зроблено дуже багато. Але ми зібралися для того, щоб обговорити проблеми, вирішити їх, як слід вирішувати.

Що треба робити? — запитують виступаючі. Можна відповісти одним словом — працювати. Працювати учбовій частині так, як вона має працювати в університеті на рівні 1974 року. Працювати треба деканатам і кафедрам на рівні сучасних вимог. Треба чітко виконати рішення про атестації і рішення по консультативно-тренажній роботі; рішення про УДР; рішення про ГПП.

Працювати треба АГЧ як слід. Після кожного порушення дисципліни має бути наказ. Треба бути більш вимогливими у рамках вузівської законності.

Виступаючий відзначив успіхи у науковій роботі — перевиконання плану розвитку госпдоговірної тематики. Вчені показали, що можуть розробляти серйозні наукові теми, але ще недостатньо крупних фундаментальних робіт.

О. В. Богатський зупинився на проблемах будівництва учбового корпусу, ремонту корпусів та ін.

Коллектив університету загалом гарний. Він спроможний виконувати найважливіші завдання, що поставлені перед ним партією і народом.

Треба відзначити, сказав у своєму виступі секретар парткому доцент **Л. Х. Калустьян**, що успішність в зимову екзаменаційну сесію знизилась. Звичайно, причини цього різні — і суб'єктивні, й об'єктивні. Тому вчені ради, парторганізації факультетів, вчена рада університету мусять проаналізувати їх і вжити заходів, щоб результати складання іспитів в літню сесію були кращими. Ми брали соцзобов'язання поліпшити успішність і не

готувати працю «Одеський університет у Великій Вітчизняній війні». До написання її можна залучити колишніх ректора університету М. Савчука, декана істафаку К. Сизоненко й інших товаришів.

Кілька років тому група товаришів працювала над написанням нарисів комсомольської організації університету. Було дещо зроблено. В газеті «За наукові кадри» регулярно друкувалися фрагменти досліджень. На жаль, ця дуже важлива справа не закінчена. А традиції, історія комсомольської організації університету багата, має велике значення у вихованні любові до Вітчизни. Нині заслужені вчені це колишні комсомольці. Багато вихованців нашої комсомольської організації працюють на відповідальних ділянках комуністичного будівництва. Чому комітету комсомолу, залучивши істориків-

маємо права не дотримувати свого слова.

Учбовий процес — основний у вузі. І від того, що ми дамо студентів, залежить його віддача. Маємо на увазі якість викладання. Найкращий виховний ефект дає грамотна, ідейно-спрямована та кваліфікована лекція. Не можна, щоб викладач, який погано знає свій предмет, чи погано читає його, добре навчав і виховував студентів.

Викладач, поганий як спеціаліст, не може бути добрим вихователем, ми ж говоримо, що учбовий процес одночасно є і аспектом виховного. Тому, коли лекції читає некавалікований викладач, він приносить подвійну шкоду, бо студент втрачає не тільки в навчанні. Цій справі деканатам, вченим радам, завідуючими кафедрами слід приділяти особливу увагу.

Одним із суб'єктивних факторів зниження успішності на денному навчанні є те, що йому не приділяється на факультетах належної уваги. Одним з них є послаблення контролю за його ходом. Крім того, треба звернути увагу на пропуски лекцій викладачами через численні відраження. І зовсім погано, коли відіжджають завідуючі кафедрами. Адже тоді послаблюється контроль за дисципліною викладачів, за учбовим процесом. В результаті це відбивається на рівні учбового процесу. Важливим моментом навчання є відвідування. Пропуски занять — то прогалина в навчанні. А у нас їх, як видно було з доповіді, досить.

Об'єктивна причина — мала кількість аудиторії.

Робиться все можливе, щоб не порушувати учбового процесу, але все ж відсутність аудиторного фонду відбивається на якості навчання.

Низький процент успішності дають першокурсники. Ми багато про це говоримо, намагаємось щороку якнайкраще провести підготовчу кампанію, щоб до нашого університету вступили кращі учні, але все ж це питання ще не вирішене. Тому й зараз наголосуємо: вже тепер треба думати над вирішенням цієї проблеми.

Активним нашим помічником у важливій справі навчання повинен бути комсомол. Парторганізації факультетів мусять приділяти йому більше уваги, більше вимагати від нього. Творчим пошуком найбільш ефективних форм учбового процесу повинна бути просякнута сьогодні діяльність всього нашого колективу, всієї нашої парторганізації.

Питання учбово-виховної роботи — основні в нашій роботі. Ми повинні виховувати молодих висококваліфікованих спеціалістів, людей, відданих нашим ідеалам.

З усіх обговорених питань партійні збори прийняли рішення, спрямовані на поліпшення всіх ланок роботи.

науковців, не створити історію комсомольської організації рідного університету? Вона гідна цього. І робити це треба не відкладаючи.

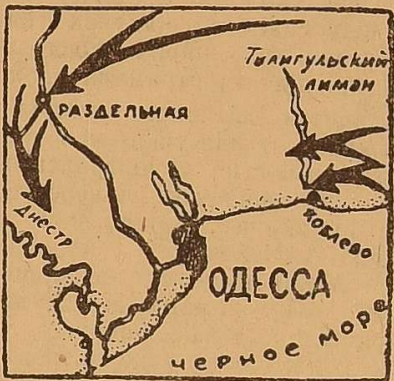
Роботи немало. І робота ця необхідна і благородна.

Що може бути дорожчим, ніж бути учасником комуністичного будівництва, прокладати шлях, по якому піде все людство? Активними будівниками комуністичного суспільства, одержавши глибокі знання, оволодівши марксистсько-ленінською теорією, стануть сьогоднішні студенти. Їм завершити справу, почату батьками. Пам'ятайте про подвиги батьків, будьте пильними і непримирними до ворогів, вірними народу і Комуністичній партії, високому інтернаціональному обов'язку. До цього закликає Комуністична партія, герої праці і фронту, будівники соціалізму.

П. СТОЛЯР,
доцент.

ПАМ'ЯТАЄМО, СЛАВИМО, ПИШАЄМОСЯ!

«Зірка» — нова рубрика нашої газети. Тут будуть висвітлюватися питання воєнно-патріотичної тематики. Матеріали розповідатимуть про знаменні події у житті радянського народу і в історії Радянських Збройних Сил, про подвиги радянського солдата у Великій Вітчизняній війні,

Цього маршруту ще немає в планах Одеського бюро екскурсій і автобуси доводять до монумена в Григор'євці: тут небо кризь бетон величній стели вимальовує фігуру матроса з гранатою у руці — символ мужності при захисті міста морських піхотинців, які висадилися тут в 1941 році і відкинули фашистів з найближчих рубежів оборони. Після розповіді екскурсивода та огляду рубежу пояса Слави автобуси йдуть до інших пам'яток.

А в декількох кілометрах звідси широко й просторо розлився Тилігульський лиман — місце, яке, без сумніву, гідне уваги тих, кому дорогої місія нашої бойової слави. Особливий інтерес цей водний рубіж повинен привертати зараз, напередодні 30-річчя звільнення Одеси від фашистських загарбників.

На цю нашу екскурсію теж не було путівки, хоча мій супутник працює екскурсиводом в бюро мандрівок та екскурсій. Але Тилігульський лиман включений у список пам'ятних місць 30 років тому, коли війська Радянської Армії, форсувавши у важких боях Південний Буг і захопивши Барбарівку, навально рушили у напрямку до морських воріт України — міста-героя Одеси. П'ята ударна, шоста і восьма гвардійські армії наступали широким фронтом, звільнюючи міста і села області, і оточили напівкільцем рештки німецько-фашистських з'єднань, що відступали в декількох напрямках. Загроза бути притиснутими до моря і розбитими змужувала фашистів чинити відчайдушний опір.

До складу п'ятої ударної армії входила і 248-ма стрілкорова дивізія, що одержала потім назву Одеської за успішні дії при звільненні міста-героя. Нею командував нині почесний громадянин Одеси М. З. Гадай. З колишнім командиром одного з полків цієї дивізії — Дмитром Терентійовичем Філатовим ми їхали на Тилігул до місця боїв. Полк Д. Т. Філатова воював на лівому фланзі фронту — далі ліворуч від нього було тільки море.

У дорозі думки плывуть повільно й розмірено — під ритмічне рокотання мотору та шурхотіння шин. І так само повільно і розмірено тече розповідь, яка складається з багатьох, іноді, здається, випадкових і розрізнених епізодів. Втім, хіба випадково? Згадувати їх примушує дорога — за вікном ті ж самі місця, які доводилось проходити з боєм. Але тепер мало що нагадує про той час. Хіба що пейзаж — знайомий воїну виболок, пагорок, лісосягала...

А ось за поворотом і Тилігульський лиман. Дамба вузькою змійкою суші біжить через затянуте льодом дзеркало лиману. Прямо з-під льоду по обидва боки дороги піднімаються пірамідали тополі. Яскраве сонце б'є в очі, проміння його падає на стебла полину. Ця смужка суші — єдиний природний місток між берегами. Праворуч і ліворуч — нездоланна двохило-

проблеми військово-патріотичного виховання студентства. Під цією рубрикою будуть також друкуватися матеріали — «Календар історичних подій», «Це потрібно знати», «Події, факти, люди» та інші.

ТИЛІГУЛЬСЬКИЙ РУБІЖ

ДО 30-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ МІСТА-ГЕРОЯ ОДЕСИ
ВІД ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ.

метрова водяна перепона.

Нездоланна? Так вважали вороги, замінуючи дамбу, огорожуючи її колючим дротом і пристрілюючи з усіх видів зброї наприкінці березня 1944-го. Дамбу дійсно пройти було неможливо, коли в ніч на 4-е квітня 905-й стрілковий полк підійшов до перепасти. Підступи до неї прикривав мінометний та кулеметний вогонь з того, західного берега. А в сорок з лишком кілометрів — Одеса. Там — наші, радянські люди, які з нетерпінням чекали визволення. Мокрий сніг, колючий північно-східний вітер, шторм. Бійці стомилися. Але Одеса чекає, і йде наказ: «Форсувати лиман!».

Коблево. Кінцевий пункт автобусного маршруту. Сьогодні — той же колючий нурд-ост. Правда, не такий сильний, як тоді. Але ті ж відвислі береги на протилежній стороні, ті ж висоти.

Ми йдемо берегом твердою, прихопленою нічним морозом стежкою. Виявляється, тут, обабіч дороги, не так уже й мало слідів боїв, що давно відгрімлі. Артилерійські окопи, завалені снігом щілини, навіть шматки колючого дроту... Несподівано Д. Т. Філатов зупиняється, уважно оглядається навколо.

— Так, це було тут, — він показує на невеличкий майданчик біля самої води. — Саме звідси ми почали переправу.

...Наказ про форсування лиману привіз заступник командира дивізії, полковник Верічев. Пояснивши обстановку, запитав:

— Наказ зрозумілий?

— Зрозумілий, але...

— От і дійте, — не дав йому договорити заступник командира дивізії.

У цьому «але» командира полку було все: і турбота про стомлених людей, і відчай через відсутність плавзасобів, і те, що тили безнадійно відстали, застрягнувши в болоті, і прокляття з привиду штормової погоди...

Однак наказ є наказ, його треба виконувати. В хід пішло все, на чому можна було держатися на плаву, — дахи будинків селища Ленінки, яке залишили мешканці, бочки, телеграфні стовпи, борти трофейних машин. Робили плоту, міцно прив'язувались до них. Товариші допомагали штовхнути плоту в бурхливу темряву.

Сонце, що піднялось, пригріло землю. Земля розмерзлась і стала слизькою. Із Коблева доносилися музика — сільське весілля.

Що ж, наказ командування тоді, 30 років тому, був продуманим і обгрунтованим. Саме так, — форсувати лиман з ходу, несподівано, в штормову ніч — саме так треба було зробити для того, щоб подолати рубіж швидко й з мінімальними втратами. Фашисти не могли зрозуміти, звідки взявся радянський воїн

на західному березі. У паніці вони прийняли їх за парашутистів, скинутих з літаків. «Тільки божественні можуть форсувати лиман в таку погоду», — говорив один з німецьких офіцерів, взятих в полон старшим сержантом Урбаном Урузалієвим.

Все нові епізоди, імена, факти спливають у пам'яті, знову постає перед очима картина переправи і бою.

...Зіпсувалась рація. Що значить бути без зв'язку в таких умовах, вночі, знає кожен військовий.

— Рація буде працювати, — твердо сказав начальник зв'язку полку капітан Калашников. — Ратинський і Гранкін зроблять.

В кромішній темряві, під холодним вітром взялися за справу. Хвилин через тридцять командир радіозводу корінний одесит молодший лейтенант Ратинський, який вже не один раз проявляв у боях винахідливість і кмітливості, доповів: рація працює.

Дмитро Терентійович посміхався:

— Я з ним недавно зустрічався, він зараз в Одесі. Інженер-підполковник у відставці.

Висадка наших бійців на західному березі Тилігульського лиману була несподіванкою для фашистів. Настроєні на тривалу й міцну оборону, вороги прогнали бій першу за все психологічно: паніка, яка охопила їх, не давала змоги чинити той опір, до якого вони стільки готувались. Той же старший сержант Урузалієв з декількома бійцями атакував з тилу гітлерівців, зміг взяти в полон десятки ворожих солдат.

Дамбу, яку так ретельно і підступно замінували фашисти, на ранок так само ретельно і спокійно розминували наші сапери. По ній рушили основні наші сили і техніка.

Але дорога за Тилігулом не була легкою. Бійці 905-го долали її майже тиждень. Сильним вогнем, добре укріпленими точками, танковими контратаками зустрічав ворог наших солдатів біля населених пунктів. Однак, по-справжньому «заціпитись» фашисти вже не могли — перед Одесою не було вже таких природних рубежів, як Тилігул, на який ворог покладав такі великі надії...

Ми прощались з Дмитром Терентійовичем на автобусній станції.

— Знаєте, я начебто знову пережив ту пам'ятну ніч на цьому рубезі. Відвага, з якою солдати йшли вперед, до Одеси, не забувається. І все ж, коли приходиш на те саме місце... Взагалі-то хочеться, щоб ця екскурсія була не останньою, щоб сюди все-таки виписували путівки...

А. КУЗЬМІН.

У НЕБІ — ДІВЧАТА

Секція парашутного спорту почала днями роботу. Бажаючих займатися цим видом спорту виявилось дуже багато. Серед них найбільша кількість — дівчат. Відвідувачі секції прослухали лекцію про історію парашутного спорту і його розвиток в нашій країні, про успіхи спортсменів-парашутистів. Веле заняття інструктор парашутного спорту, спортсмен першого розряду Василь Гнатович Литвинчук. До реєстрації на його рахунок понад 150 стрибків.

СЬОГОДНІ УЧНІ. А ЗАВТРА...

Перелистую свого щоденника, писаного на педагогічній практиці.
— 19.II.74. Був присутнім на двох уроках в «своєму», себто в 4-а класі. Звичкаю, вивчаю учнів.

Урок малювання. Гарно малює Оленка Іванова, ілюструвала чудесними малюнками майже всю казку про Хлопчишка-Кибальчища. Робота велась дуже цікаво. Вчителька вміє це зробити майстерно.

— 20.II. Першою в нашій групі «бойове хрещення» одержала Тамара Маковецька. Давала урок на тему: «На майдані» П. Г. Тичини. Провела урок нормально. Точніше — гарно. Читала напам'ять уривок з біографічного спогаду П. Г. Тичини. Це зацікавило учнів.

— 21.II. Сьогодні урок давала Марічка Ганчак. Був, так би мовити, «головним рецензентом» її уроку. Зробив такі зауваження:

— треба було трохи довше витримати організаційний момент, краще підготувати клас до роботи;

— недостатня ознайомленість з класом привела до того, що у Марії Миколаївни виявилось при Дімі в класі, хоча він там один; — не виправляла в учнів мовні огріхи типу «жилізо», «он був сліпий», «она ево привела в лікарню».

А загалом урок був зовсім не поганим.

Коротенькі записи. Навряд чи кому вони можуть багато розповісти. А мені розповідатимуть. Розповідатимуть, як дівчата десятих разів підбігали до великого люстра в учительській і майже автоматичними рухами поправляли гарненькі стрічі зачіски, як вони ще і ще раз перечитували план-конспект, хруснули в хвилюванні пальцями, як заходили в клас і зразу трохи тремтячим, а потім все впевненішим голосом починали вести урок; як окрилені першим успіхом, радісно посміхаючись, виходили з класу після дзвоника і казали:

— Де тут у них вода? В горлі зовсім пересохло.

А сам... Зайшов вперше до класу, так навіть обличчя не міг розрізнити. Все в тумані. Голос свій ледь-ледь чуло, а відповіді учнів, так взагалі ніби лунають з дна величезної діжки. Але нічого. З часом і «різкість» з'явилась (себто, туман пройшов), і з вух неначе вату хто повиймав. А коли спра-

ва дійшла до пояснення нового матеріалу, то взагалі вже почував себе цілком нормально. З'явилися і слова, і складні речення, і учні, по-моєму, мене розуміли. Принаймні, сиділи тихо.

Звичайно, були у нас і свої гарні уроки, і гірші. Сам якось відчував: оцей урок пройшов гарно, а цей — зовсім погано. Бувало, що при поясненні матеріалу з вуст зривалися мовні «перли» як от:

— «Кони не винні» — найкращий експонат в новелістичному творчому доробку Коцюбинського;

— Євген Гуцало — один з провідних прозаїстів-новелістів в сучасній українській радянській літературі;

— Леся Українка — гігантська глиба доживотної поезії.

Всього було за цей короткий місяць перебування в школі. Нас лякали за ті помилки, що допускали в процесі ведення уроку. Але скажіть, хто не помиляється, коли ступає вперше на невторовану стежинку, хто не спотикається і не збочується. Кажуть: «Поганий той учень, що не одержує двійки». Ми поки-що учні. Точніше — учні-вчителі. Щоправда, двійок ми не одержуємо. Ми їх ставимо. Але десь заочно за кожен поганий урок свої учні, що одержують двійки, ставлять нам самим і тобі-двійку. Бо не навчив. Не зміг навчити, зацікавити. Тому готувались до уроків старанно, намагались чомусь навчити наших підопічних. І самі одночасно вчилися у досвідчених вчителів.

— Добрий день, діти. Прошу сидати. На минулому уроці ми з вами вивчали твір Миколи Платоновича Бажана «Балада про подвиг».

— Людо, розкажи нам, про який же подвиг іде мова у вірші.

Почався черговий урок, який веде практикантка філологічного факультету. Діти розповідають про подвиг Миколи Гастелло, про мужність воїнів на фронтах Великої Вітчизняної війни. Вогники зацікавленості горять в оченятах четвертокласників. Ліс рук тягнеться догори. Кожен хоче додати щось своє до цікавої розмови, яка ведеться на уроці. І таке враження складається, ніби не практикантка веде урок, а досвідчена вчителька.

В. КОЗЮРА,

Одеська середня школа № 3.

Весняні дні березня зустріли гімнасток Ленінградського педінституту ім. О. Герцена зовсім не по-весняному. Замість теплого й ласкавого сонця йшов лапатай сніг. Та ця досить непривітна погода не відбилась на їх настрої. Вони були настроєні оптимістично й сподівались на перемогу.

Дівчата нашої збірної команди з художньої гімнастики при зустрічі теж не виражали занепокоєння. Очевидно, той хороший настрій відноситься на рахунок свята 8 Березня, тих щирих поздоровлень, які дівчата отримали вранці.

Відкриття матчової зустрічі з художньої гімнастики між збірними командами Ленінградського педіну та нашого університету було піднесеним. Завідуючий кафедрою фізичного виховання Л. В. Маліков тепло поздоровив дівчат обох команд зі святом, відкриттям змагань, побажав успіхів. І далі, як і у всіх світових змаганнях товариств: підняття прапору і — команді нашого вузу дається декілька хвилин на розминку.

Одні із тренерів гімнасток педіну Ніна Олексіївна Тарасова познайомила зі складом. У складі команди шість дівчат — три майстри спорту і три — кандидати у майстри, які вже виконали норму майстрів. Чотири з них — із факультету фізкультури і спорту (Л. Меркулова — капітан команди, І. Лазутіна — II курс, І. Васильєва та Л. Набоїна — I курс); Т. Кулістова — з IV курсу факультету математики і Г. Корольова — з I курсу біологічного факультету. Як бачимо, в основному дівчата з молодших курсів. Тому, здавалось, сили рівні й хвилюватись за нашу команду немає підстав.

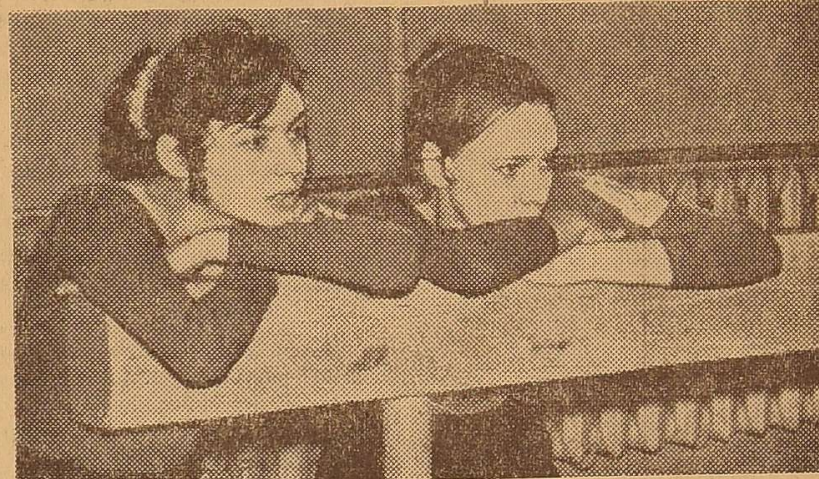
В перший день результати були однаковими, але попередю був ще один день змагань, в який дівчата мали виконати три види вправ.

Другий день не порадував нас, болільників університетської команди. Дівчата програвали. У наших спортсменок нижчі бали були з вправи зі скакалкою. Справа в тому, що тренувались з цього виду команда почала зовсім недавно, десь з місяць тому, зрозуміло, не були відпрацьовані як слід всі елементи. З двох інших видів (зі стрічкою й м'ячем) бали були кращими, але втрачене вже

СПОДІВАЄМОСЬ НА РЕВАНШ У ТРАВНІ

1. Команда Ленінградського педіну.
2. Вправу виконує Г. Корольова.
3. Уважно спостерігають дівчата за виступом гімнасток.

Фото О. Левіта.

не надогнати, тому команда прогнала.

Хотілось би звернути увагу на культуру виконання вправ. Чистота, акуратність відзначали дівчат з Ленінграда. Отже, наші дівчата програли командній і особистій першості. В особистому заліку на першому місці Ірина Васильєва (Ленін-

град), на другому — Ніна Хренкова (Одеса) і на третьому Галіна Корольова (Ленінград).

Неприємна, зимова погода Одеси принесла спортсменкам з Ленінграда теплий, по-весняному радісний настрій. Вони повезли в інститут грамоти, подарунки. А наші дівчата сподіваються взяти реванш в ленінградок у травні.

Нові спостереження

ДЕ ШУКАТИ ПРИКЛАД?

Якось засідала одна із авторитетних кафедр. На засіданні був присутнім весь курс. Кілька студентів-випускників звітували про педагогічне стажування в середній школі. Вони говорили про те, чим жили в ті, такі цікаві, напоєні педагогічно-методичними пошуками, місяці роботи. І раптом, одна із виступаючих говорить: «Очевидно мені було найгірше. Я потрапила в школу, яка шойно відкрилася. Хороше приміщення, цікавий новостворюваний вчительський колектив. Мені довелося працювати вчителем 4—8 класів, за моїм фахом.

на той час, райвно, що не надіслало педагога. Директор школи зобов'язав мене створити кабінет. І почалося те, про що й сьогодні прикро згадувати. З чого почати? Яким він має бути, цей кабінет? Які принципи його створення?

Почала переписувати якесь картки, робити деякі таблиці. Час ішов, а з кабінетом...

Так, я залишила школу не те що не створивши кабінету, а навіть не заклавши перших камінчиків у його фундамент.

Після цього ми почали згадувати, де бачили типові кабінети для

середньої школи у стінах нашого університету. Як не напружували свою пам'ять, а згадати не могли. І тривожно тоді ми подумали: скільки нас, випускників, іде працювати в середній школі не маючи уяви, як обладнати кабінет?!

Я прошу редакцію «ЗНК» порекомендувати, куди мені піти, на який факультет, щоб побачити типовий учбовий кабінет для середньої школи. Бо кого я не питав із своїх товаришів, то вони мені нічого зрозумілого не могли сказати...

Артем ОКАТИЙ.

Лікар радить

ЯК ЗАПОБІГТИ ЗАХВОРЮВАННЯ?

Короста є заразним паразитарним захворюванням тіла. Збудником корости є коростяний кліщ. Зараження відбувається при безпосередньому зіткненні здорових з хворими, а також через предмети ужитку — білизну, одяг.

Ознаки. Шкіряний свербіж, який особливо посилюється ввечері і вночі. Висипання складаються із маленьких, як булавочна голівка, пухирців і вузликів, кров'янистих шкурочок і лінійних розсівів, а також характер-

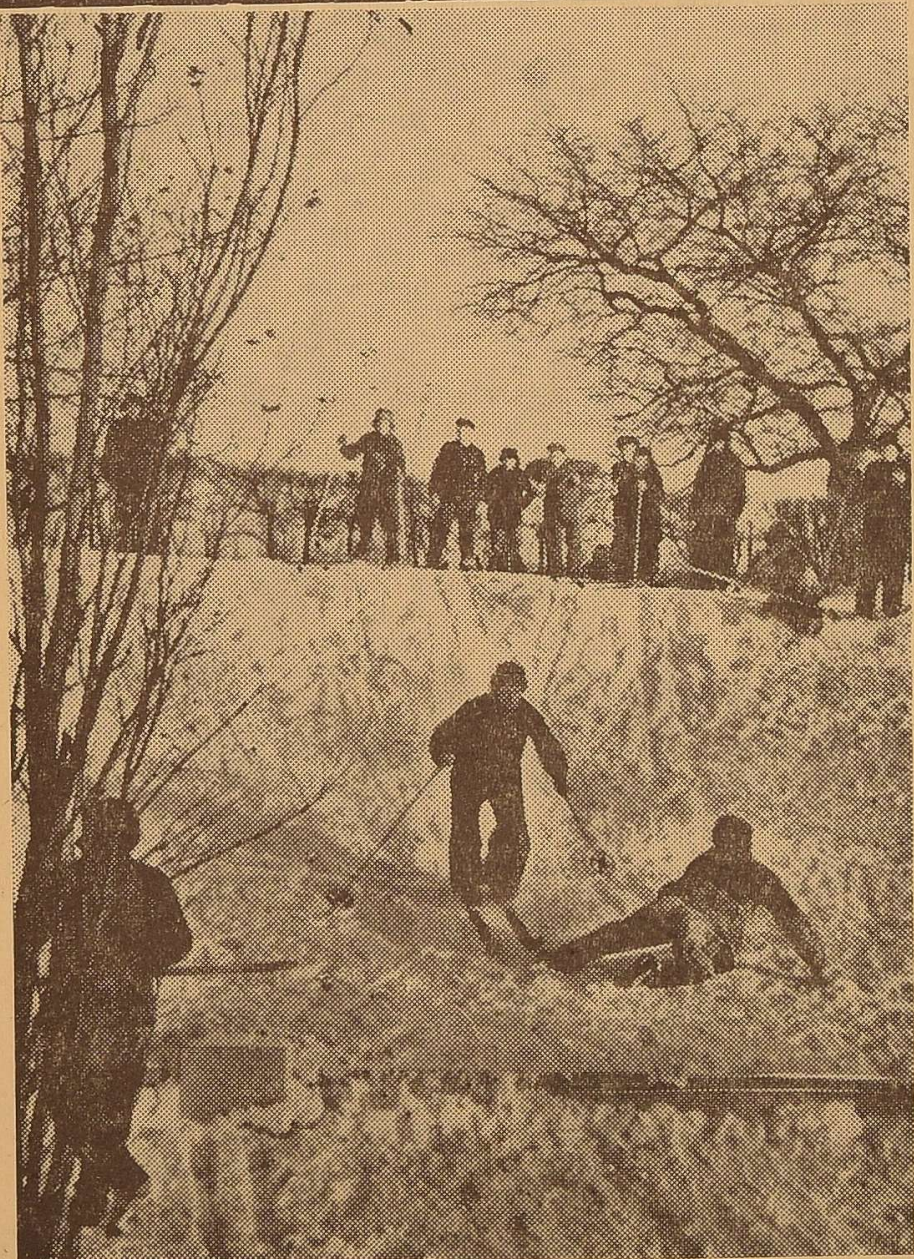
них коростяних перебігів. Найбільше вражається згинальна поверхність верхніх і нижніх кінцівок, живіт, бокові поверхні тулуба й інші органи. Коростяні перебіги мають вигляд прямих чи зигзагоподібних, тонких, коротких ліній брудносірого кольору, які нагадують подряпини. Дуже характерна локалізація перебігів у міжпальцевих складках рук, ніг, бокових стикових поверхнях і на поверхні згину про-

меневоzap'ясних суглобів.

Короста повністю виликовувана.

Профілактика. Слід обстежити всіх членів сім'ї виявленого хворого і всіх, хто спілкувався з ним. Всі хворі повинні лікуватися одночасно. Одяг, постільну білизну дезинфікують. Хворих коростою ізолюють до видужання.

І. ГЛУЩЕНКО,
лікар.

Сніг у березні.

Фотоетюд О. Левіта.